

**ΣΧΕΔΙΟ ΟΜΙΛΙΑΣ ΤΟΥ ΠΡΩΘΥΠΟΥΡΓΟΥ
ΚΑΙ ΠΡΟΕΔΡΟΥ ΤΟΥ ΠΑΣΟΚ
ΚΩΣΤΑ ΣΗΜΙΤΗ
ΣΤΗΝ 8η ΣΥΝΟΔΟ ΤΗΣ Κ.Ε**

Συντρόφισσες και σύντροφοι,

Βρισκόμαστε στην πιο κρίσιμη φάση της μεγάλης εθνικής προσπάθειας για μια Ελλάδα ισχυρή, σύγχρονη και κοινωνικά δίκαιη. Για μια Ελλάδα, η οποία κατακτώντας ένα δυναμικό και ισότιμο ρόλο στις διεργασίες της Ευρωπαϊκής Ενοποίησης, ενισχύει την οικονομία της, την κοινωνική συνοχή και τη διεθνή παρουσία της. Για μια Ελλάδα της αυτοπεποίθησης, του ελπιδοφόρου μέλλοντος, της προοπτικής.

Στη μέση της τετραετίας, δυο χρόνια ακριβώς μετά τις εκλογές του 1996 μπορούμε να αισθανόμαστε υπερήφανοι. Σπάνια μια κυβέρνηση στην Ελλάδα έχει να επιδείξει μια τόσο σταθερή πορεία και μάλιστα σε τόσο παραγμένες και ρευστές διεθνείς συνθήκες. Σπάνια μια Κυβέρνηση στην Ελλάδα έχει μιλήσει με τόσο μεγάλη ειλικρίνεια και καθαρότητα για τους στόχους της. Σπάνια μια Κυβέρνηση στην Ελλάδα έχει να επιδείξει τόσο σημαντικά αποτελέσματα, σε τόσο μικρό χρονικό διάστημα.

Κατά τη συζήτηση στη Βουλή για την ψήφο εμπιστοσύνης προς την Κυβέρνηση αποδείχθηκαν ακριβώς αυτοί οι ισχυρισμοί.

- Δόθηκε πριν απ' όλα η δυνατότητα να εκφραστεί η πλειοψηφία της Βουλής ανοικτά, δημοκρατικά, καθαρά. Και φάνηκε, ότι η πλειοψηφία της Βουλής εμμένει αταλάντευτα στους στόχους μας. Η ψήφος εμπιστοσύνης που πήρε η κυβέρνησή μας είναι ένα ηχηρό μήνυμα προς όσους ελπίζουν ότι μπορούν να ματαιώσουν την πορεία μας. Προς όσους άφηναν εντέχνως να δημιουργείται η αίσθηση, ότι η Κυβέρνηση δεν έχει την πλειοψηφία στο λαό και στη Βουλή. Ότι είναι μια Κυβέρνηση με προαναγγελθέντα χρόνο ζωής, τελματωμένη μέσα στα προβλήματα και τις ισορροπίες.
- Δόθηκε η δυνατότητα να παρουσιάσουμε το έργο μας, τις προτάσεις μας, το όραμά μας. Δόθηκε η δυνατότητα να ενημερώσουμε πριν απ' όλα τους πολίτες αυτής της χώρας. Όλους αυτούς που αγωνιούν για το μέλλον της. Όλους αυτούς που μας έχουν δώσει με την ψήφο τους σαφέστατη εντολή να προχωρήσουμε τις μεγάλες αλλαγές και τις μεγάλες μεταρρυθμίσεις. Μακριά από μέσους όρους, μακριά από πιασάρικα και ταλαντεύσεις. Μακριά από πολιτικαντισμούς και τακτικισμούς που οδηγούν στη διαιώνιση των προβλημάτων.

Οι πολίτες εξέπεμψαν με τη ψήφο τους στις πρόσφατες Δημοτικές και Νομαρχιακές Εκλογές σαφές μήνυμα προς την Κυβέρνησή μας και προς το ΠΑΣΟΚ: Ούτε βήμα πίσω, ούτε σημειωτόν. Αλλά μπροστά! Μπροστά για τον εκσυγχρονισμό της Ελλάδας. Μπροστά για την εξασφάλιση προϋποθέσεων ζωής που να ταιριάζουν στους Έλληνες. Μπροστά με ριζοσπαστικές τομές, μεγαλύτερη αποτελεσματικότητα και σεβασμό στον πολίτη.

Οι πολίτες εξέφρασαν με την ψήφο τους τη δυσaréσκειά τους για πλευρές της κυβερνητικής πολιτικής, την κριτική τους απέναντι σε λάθη και παραλείψεις. Εξέφρασαν την απαίτησή τους για ταχύτερους και αποτελεσματικότερους ρυθμούς. Αυτό το μήνυμα πρέπει να αποδείξουμε ότι το λάβαμε, να δείξουμε έμπρακτα και όχι με λόγια, ότι το αντιμετωπίζουμε με σοβαρότητα.

Αυτή άλλωστε είναι και η μεγάλη διαφορά μας από τον τρόπο που σύσσωμη η αντιπολίτευση αντιμετώπισε το αποτέλεσμα. Αποσιωπώντας το αυτονόητο, ότι δηλαδή σε τελευταία ανάλυση οι εκλογές αυτές ήταν εκλογές της Αυτοδιοίκησης, προσπάθησε αδέξια και με άγχος να κάνει αντιπολιτευτικό ταμείο σε βάρος της κυβέρνησης. Μη τολμώντας να θέσει κατά την προεκλογική περίοδο την καταδίκη της κυβέρνησης ως κυρίαρχο ζητούμενο των εκλογών, διαπίστωσε εκ των υστέρων την αποδοκιμασία της. Μη τολμώντας ωστόσο, ούτε για μια στιγμή, να ζητήσει εκλογές.

Πρόκειται για την αποθέωση του πολιτικού αμοραλισμού και μιας αντιπολιτευτικής τακτικής που μας θυμίζει παλιές εποχές, μέρες πολιτικής καθυστέρησης και συντήρησης. Πρόκειται για την αποθέωση της ελαφρότητας, της προχειρότητας, της πολιτικολογίας, του κενού λόγου.

Το ίδιο σκηνικό το είδαμε και κατά τη διάρκεια της πρόσφατης συζήτησης στη Βουλή. Η Ν.Δ μας είπε ότι θα ακούσουμε το πρόγραμμά της. Και ακούσαμε ένα άθροισμα αντιφατικών συνθημάτων, μια επιλογή συνθημάτων, τα οποία ικανοποιούν τους πάντες και δεν δυσαρεστούν κανένα. “Όλα θα γίνουν καλύτερα, αν έρθουμε στην εξουσία”. Αυτή είναι η πρόταση που διατύπωσε η Ν.Δ. Με ποια μέσα όμως; Με ποιους πόρους; Με ποιες διαδικασίες και ποιο κόστος; Για όλα αυτά καμιά κουβέντα. Μόνο σκόπιμη σιωπή που στοχεύει στην παραπλάνηση.

Ποιος μπορεί στ' αλήθεια να τους εμπιστευθεί; Ποιος μπορεί να πιστέψει, ότι με ανέξοδη και φλύαρη ρητορεία μπορεί να αντιμετωπιστεί η ένδεια ιδεών και να λυθούν τα προβλήματα του τόπου; Ποιος Έλληνας πολίτης μπορεί να στηριχθεί σ' αυτούς που προσπαθούν να καλύψουν το προγραμματικό και πολιτικό κενό τους με μια επιχείρηση δημοσίων σχέσεων και τη δημιουργία ενός ψευδεπίγραφου σύγχρονου προφίλ;

Κανείς δεν επιβραβεύει την επιπολαιότητα και την προχειρότητα, την περιφρόνηση για τη σοβαρότητα και την έλλειψη ευθύνης απέναντι στις περιστάσεις. Το μέλλον της χώρας δεν μπορεί να στηριχθεί σ' όσους ευτυχούν μέσα στην άγνοιά τους, σε όσους ανάγουν τον πολιτικό στρουθοκαμηλισμό σε προσφιλή τακτική τους, ελπίζοντας ότι κάποτε θα έρθει η ώρα "να ψαρέψουν σε θολά νερά".

Πλανώνται πλάνην οικτράν. Ο ελληνικός λαός ενδιαφέρεται κυρίαρχα για την ουσία αντιμετώπισης των προβλημάτων. Και εμείς εδώ επικεντρώνουμε την προσπάθειά μας. Εδώ θα επικεντρώσουμε το ενδιαφέρον μας ακόμα περισσότερο το επόμενο διάστημα. Γιατί αυτή την ώρα δεν υπάρχει και άλλη πολιτική πρόταση. Αυτή είναι και η μεγάλη ευθύνη της Κυβέρνησης του ΠΑΣΟΚ. Ευθύνη για τη λήψη κρίσιμων αποφάσεων, τη σύγκρουση με συμφέροντα και την επιβολή καταστάσεων, που ωφελούν τον τόπο και κάνουν την οικονομία μας πιο δυνατή και την κοινωνία μας πιο ισχυρή.

Βασικός στόχος μας αποτελεί η συνέχιση της ανοδικής πορείας της ελληνικής οικονομίας. Μόνο έτσι θα δημιουργείται η στέρεα και ασφαλής βάση για να αντιμετωπίσουμε τις προκλήσεις του 21ου αιώνα και να επιτύχουμε τη σταθερή βελτίωση των συνθηκών ζωής. Μόνο έτσι θα εξασφαλίζεται περισσότερη ευημερία για όλους.

Γι' αυτό κάνουμε και όλη αυτή τη συστηματική επίπονη προσπάθεια για την ένταξη της Ελλάδας ως 12ο μέλος στην ΟΝΕ. Δεν αποτελεί για μας έναν αυτοσκοπό, ούτε μια πανάκεια, "φάρμακο για πάσα νόσον". Η πολιτική μας όμως για ανάπτυξη μέσα από την ΟΝΕ εξασφαλίζει περισσότερες επενδύσεις, περισσότερη απασχόληση, αύξηση του εισοδήματος, εξασφάλιση ενός ασφαλούς οικονομικού περιβάλλοντος.

Αυτή την πολιτική θα την συνεχίσουμε. Είναι άλλωστε μια βασική πολιτική επιλογή, που κανείς δεν αμφισβητεί στα σοβαρά, ότι συγκεντρώνει τη συναίνεση της μεγάλης πλειοψηφίας των πολιτών. Πρόκειται για πολιτική που δίνει προοπτική, πολιτική που απελευθερώνει δυνατότητες

Αυτή την πολιτική θα συνεχίσουμε κάνοντας τις καλύτερες επιλογές. Επιλογές που θα διασφαλίζουν την όσο το δυνατόν μεγαλύτερη κοινωνική συναίνεση, την όσο το δυνατόν μεγαλύτερη κοινωνική αφύπνιση και ενεργοποίηση. Επιλογές που θα αναδεικνύουν την απόφασή μας να εξασφαλίσουμε λύσεις προοπτικής για τα μεγάλα προβλήματα της χώρας, αλλά και να προωθήσουμε αποτελεσματικές παρεμβάσεις για όσα υποβαθμίζουν την καθημερινή ζωή των Ελλήνων, την ποιότητα της ζωής τους.

Η εγγύηση της ασφάλειας των πολιτών, ο σεβασμός στις καθημερινές ανάγκες τους, η αισθητή βελτίωση της κατάστασης των συγκοινωνιών και των νοσοκομείων, η εξασφάλιση σύγχρονης Παιδείας αλλά και των αναγκαίων υποδομών σ' όλη τη χώρα, αποτελούν για μας τις πρώτες προτεραιότητες. Συνιστούν θέματα μείζονος σημασίας. Καμία ανοχή στη συντήρηση των γνωστών νοσηρών καταστάσεων. Καμία ανοχή απέναντι σ' όσους ευθύνονται για τη διαιώνισή τους. Αυτό είναι το μήνυμά μας.

Σε λίγες μέρες κατατίθεται ο προϋπολογισμός του 1999. Θα τον χαρακτηρίζω ως τον κρισιμότερο της τελευταίας 25ετίας. Από την πιστή και αυστηρή εκτέλεσή του θα εξαρτηθεί αν θα πάρουμε τελικά το εισιτήριο για την ΟΝΕ. Αν θα μειώσουμε ακόμη περισσότερο το έλλειμμα της γενικής κυβέρνησης, αν θα συνεχισθεί η καθοδική τάση του δημόσιου χρέους, αν θα πέσει ο πληθωρισμός στο 2-2,5%, αν θα πέσουν τα επιτόκια. Με δύο λόγια, αν θα συνεχισθεί η ανάπτυξη με κοινωνική ευαισθησία. Και σπεύδω να προλάβω εκείνους που καλοπροαίρετα -θέλω να πιστεύω- θα αμφισβητήσουν τα περί "κοινωνική ευαισθησίας". Ήδη τα τέσσερα μέτρα που λάβαμε αυτές τις μέρες (που συμβάλλουν ασφαλώς στην αποκλιμάκωση του πληθωρισμού) βοηθούν τα χαμηλά εισοδήματα. Ανακουφίζουν σε κάποιο βαθμό -δεν θέλω να είμαι υπερβολικός, προσέχω τα λόγια μου- τα μικρομεσαία εισοδήματα. Βενζίνη, πετρέλαιο θέρμανσης, ρεύμα, αλλά και μείωση του ειδικού φόρου κατανάλωσης κυρίως για τα αυτοκίνητα μικρού και μεσαίου κυβισμού. Αυτά τα μέτρα θα κοστίσουν 180 δις δρχ στον προϋπολογισμό του 1999. Και δεν αναφέρομαι ούτε στο ΕΚΑΣ, ούτε στο πλέγμα των προγραμμάτων μας που βρίσκονται ήδη σε εξέλιξη τόσο για την καταπολέμηση της ανεργίας όσο και τη στήριξη ευπαθών ομάδων του πληθυσμού.

Τα ανέφερα επίσης, όλα αυτά για να καταδείξω συγχρόνως τα όρια αντοχής της οικονομίας μας. Ασφαλώς και θα έπρεπε να δοθούν περισσότεροι πόροι για την κοινωνική πολιτική. Ποια κυβέρνηση δεν θα το ήθελε; Ποια, όμως, υπεύθυνη Κυβέρνηση θα έπαιρνε το ρίσκο να τινάξει στον αέρα τα επιτεύγματα αυτής της διετίας, που δεν είναι επιτεύγματα της Κυβέρνησης, αλλά πιστώνονται στον ελληνικό λαό

(στον εργαζόμενο, στους αγρότες, στον μικροεπαγγελματία) ο οποίος με τις θυσίες του οδήγησε τη χώρα σε απόσταση βολής, σε απόσταση αναπνοής από την ΟΝΕ; Εγώ πιστεύω ότι ο ελληνικός λαός δεν θα μας συγχωρούσε μια τέτοια ανευθυνότητα.

- Ο λαός με το αλάνθαστο αισθητήριό του δεν δίνει συγχωροχάρτια και δικαίως. Όπως το έπραξε στις πρόσφατες Νομαρχιακές και Δημοτικές εκλογές για πολλές πλευρές της πολιτικής μας αλλά και για τα πολλαπλά συμπτώματα εσωκομματικής αταξίας και συνοχής στο ΠΑΣΟΚ.
- Ο λαός -και έχω πλήρη επίγνωση του τι λέω αυτή τη στιγμή- κατανοεί και την κρισιμότητα των περιστάσεων και την επιτακτική ανάγκη της έγκαιρης ένταξής μας στην ΟΝΕ.
- Γι' αυτό έχουμε την ανοχή του λαού σε πολλά από τα μέτρα που λαμβάνουμε και θα λάβουμε καθ' όλη τη διάρκεια του 1999. Μέτρα που θα αφορούν και την προώθηση και εφαρμογή των μεταρρυθμιστικών τομών της κυβερνητικής πολιτικής, αλλά και την ολοκλήρωση του πλέγματος των διαρθρωτικών αλλαγών και παρεμβάσεων στον τομέα της οικονομίας. Και θα προχωρήσουμε -σας διαβεβαιώ γι' αυτό και μέσω υμών παρέχω την κατηγορηματική διαβεβαίωση στον ελληνικό λαό - προς αυτή την κατεύθυνση, χωρίς δισταγμούς και ταλαντεύσεις, πεπεισμένοι για την ορθότητα των επιλογών μας. Το ΠΑΣΟΚ πρέπει, επιτέλους, να αποδείξει ότι έχει ενιαία πολιτική βούληση για την υλοποίηση της πολιτικής του. Αναθεώρηση επί της ουσίας του κεντρικού πυρήνα της πολιτικής του δεν συζητείται καν. Πέρα από το ότι καθίσταται (και αυτό είναι το κυριότερο) επιβλαβής για τα συμφέροντα του τόπου. Συζήτηση ή έστω κάποιες διορθωτικές κινήσεις για πτυχές της πολιτικής του, ναι, είμαι σύμφωνος, υπό την προϋπόθεση ότι θα καταλήξουμε σε σύντομο χρονικό διάστημα (γιατί οι καιροί ου μενεοί) σε μια εποικοδομητική σύνθεση των απόψεων, που αποτελεί και την πραγματική δύναμη του ΠΑΣΟΚ.

Σύντροφοι και συντρόφισσες,

Το ΠΑΣΟΚ είναι ένας ζωντανός οργανισμός με πολλές ανησυχίες, θα έλεγα. Και αυτό είναι φυσικό. Γιατί είμαστε το κόμμα που διδάχτηκε στα τόσα χρόνια διακυβέρνησης της χώρας και από τις επιτυχίες του και από τις αποτυχίες του και από τα λάθη του και από τα επιτεύγματά του. Γιατί είμαστε το κόμμα που διαθέτει και γνώση και εμπειρία και πλούσιο στελεχιακό δυναμικό. Γιατί είμαστε το κόμμα που έχει ολοκληρωμένη, συγκροτημένη και τεκμηριωμένη πολιτική πρόταση. Γιατί είμαστε το κόμμα που αφουγκράζεται τις αγωνίες και που ανταποκρίνεται, στο μέτρο του εφικτού, στις προσδοκίες του ελληνικού λαού. Γι' αυτό και ο ελληνικός λαός, παρά τα λάθη και τις παραλείψεις μας, μας εμπιστεύθηκε και μας εμπιστεύεται τις τύχες της χώρας. Δεν πρέπει,

συνεπώς, να τον απογοητεύσουμε. Έχουμε χρέος και καθήκον να δείξουμε σ' αυτόν τον λαό ότι είμαστε -και είμαστε- το μόνο κόμμα στη σύγχρονη πολιτική σκηνή που γνωρίζει να προλαμβάνει τις εξελίξεις, να βρίσκεται μπροστά από τα γεγονότα. Και δεν θα ήταν υπερβολή να πω ότι εμείς, το ΠΑΣΟΚ, είμαστε το κόμμα της ωριμότητας και της ευθύνης.

Αυτήν την ωριμότητα και αυτήν την ευθύνη πρέπει να επιδείξουμε στο έπακρον το χρόνο που μας έρχεται, για να μπορέσουμε να καλύψουμε την απόσταση (απόσταση πνοής τη χαρακτήρισα προηγουμένως) που μας χωρίζει από την ΟΝΕ.

Γι' αυτό και το 1999 πρέπει να είναι χρονιά αυτοσυγκράτησης. Χρονιά αυτοσυγκράτησης για όλους. Και πρέπει πρώτοι εμείς να δώσουμε δείγματα γραφής:

α. Ότι έχουμε την ενιαία πολιτική βούληση να συνεχίσουμε την πολιτική μας προς τη σωστή κατεύθυνση, σύμφωνα με τη λαϊκή επιταγή του Σεπτέμβρη του '96

β. Ότι εντείνουμε τους ρυθμούς μας και παρέχουμε πλήρη, ανιδιοτελή και αμέριστη στήριξη, με νέες προτάσεις, ιδέες και πρωτοβουλίες, στην ολοκλήρωση της υλοποίησης του τρίπτυχου Σταθεροποίηση-Ανάπτυξη-Κοινωνική Προστασία.

γ. Ότι οι λεπτές ισορροπίες (στις οποίες, εκ των πραγμάτων, είμαστε υποχρεωμένοι να κινούμαστε) ανάμεσα στη σταθεροποίηση -ανάπτυξη αφ' ενός και την κοινωνική προστασία αφ' ετέρου δεν θα πρέπει να διαταράσσονται από τις εύηχες σειρήνες του λαϊκισμού.

δ. Ότι εξ ίσου λεπτοί και ευαίσθητοι χειρισμοί σε θέματα εξωτερικής πολιτικής δεν θα πρέπει να αποδυναμώνονται χάριν εσωτερικής κατανάλωσης.

Εάν, εμείς τα στελέχη του ΠΑΣΟΚ, τα τηρήσουμε αυτά, τότε να είστε βέβαιοι, σύντροφοι και συντρόφισσες, ότι θα έχουμε πετύχει τους στόχους μας. Βέβαια, με πολλή προσπάθεια, με σκληρή δουλειά, με πειθώ, αλλά θα έχουμε πετύχει. Και το σημαντικότερο: Θα έχει πλέον ο ελληνικός λαός στα χέρια του το μέσο εκείνο, που θα του ανοίξει διάπλατες τις λεωφόρους της ανάπτυξης. Και η ισότιμη συμμετοχή της χώρας στο σκληρό πυρήνα των αποφάσεων του ευρωπαϊκού γίνεσθαι θα αποτελεί την εγγύηση για περισσότερη οικονομική σταθερότητα, περισσότερες επενδύσεις και επομένως περισσότερες θέσεις εργασίας. Είμαστε πολύ κοντά στην επιτυχία, αρκεί να ενεργήσουμε με συνέχεια και συνέπεια. Το ΠΑΣΟΚ θα είναι εκείνο που θα οδηγήσει τη χώρα στο κατώφλι του 21ου αιώνα. Γιατί και ο λαός το θέλει και το ΠΑΣΟΚ μπορεί.

Συντρόφισσες και σύντροφοι,

Αν στις πρόσφατες εκλογές εκδηλώθηκε από τη μια μεριά μια ορατή δυσaréσκεια απέναντι στην αποτελεσματικότητα της κυβερνητικής μας πολιτικής, από την άλλη εκδηλώθηκε μια ταυτόχρονη και ιδιαίτερη έντονη δυσaréσκεια ως προς καίρια λάθη και παραλείψεις της κομματικής μας λειτουργίας σε σχέση με τις τοπικές κοινωνίες και τις νέες δυναμικές που αναπτύσσονται.

Φάνηκε καθαρά η έλλειψη εσωτερικής συνοχής του Κόμματος και η απουσία ικανοποιητικής συσπείρωσης των δυνάμεών μας. Εκδηλώθηκαν δημόσια και με τρόπο ορατό οι αντιθέσεις μας. Αντιθέσεις που στην πλειονότητά τους ήταν δίχως πολιτικό και ιδεολογικό περιεχόμενο. Αντιθέσεις που αναδείκνυαν ένα αποκρουστικό πρόσωπο για την πολιτική και τους πολιτικούς. Αντιθέσεις προσωπικές, αντιθέσεις για τη νομή της εξουσίας, αντιθέσεις που απομακρύνουν τους πολίτες και όχι μόνο από το ΠΑΣΟΚ.

Το ΠΑΣΟΚ συχνά έδινε και δίνει την εικόνα ενός αθροίσματος προσωπικών στρατηγικών, ενός χώρου απλής συνεύρεσης ομαδαρχών και κομματικών στρατών που για να λειτουργήσει χρειάζονται “συμφωνίες”. Συμφωνίες άραγε πάνω σε ποιά θέματα; Γιατί όσον αφορά την πολιτική μας, αυτή είναι συζητημένη και επεξεργασμένη σε δεκάδες συνεδριάσεις της Κεντρικής Επιτροπής και της Κοινοβουλευτικής Ομάδας, της Πολιτικής Γραμματείας και της Κυβερνητικής Επιτροπής. Σε τόσες μάλιστα συνεδριάσεις, που ποτέ δεν γνώρισε το ΠΑΣΟΚ στα εικοσιτέσσερα χρόνια της ύπαρξής του.

Η πολυσυλλεκτικότητα ήταν πάντα και είναι η δύναμή μας. Οι διαφορετικές απόψεις και ιδέες είναι πλούτος, δείχνουν κόμμα που στηρίζεται στην ανησυχία και την ζωντάνια. Μακριά από μας η μονολιθικότητα ή ο συγκεντρωτισμός προσωποπαγών κομμάτων που θυμίζουν παρελθόν. Πολυσυλλεκτικότητα όμως δεν σημαίνει ομοσπονδιοποίηση του Κόμματος, δεν σημαίνει βιλαέτια, δεν σημαίνει χαρακώματα και στεγανά. Απέναντι σε τέτοια φαινόμενα οφείλουμε όλοι να είμαστε αυστηροί, να είμαστε αποφασιστικοί.

Όσο με αφορά δεν πρόκειται να δεχθώ αυτή την κατάσταση. Δεν πρόκειται να δεχθώ τη διολίσθηση σε ένα ΠΑΣΟΚ εσωτερικών διαμαχών και εσωστρέφειας, σ’ ένα ΠΑΣΟΚ εν τέλει τεμαχισμένο. Το ΠΑΣΟΚ έχει να επιλέξει ένα δρόμο: Το δρόμο της ενότητας και της φυγής προς τα εμπρός. Το δρόμο της ανανέωσης και των πολιτικών επιτυχιών.

Τί σημαίνουν όμως αυτές οι διαπιστώσεις; Αρκεί μια γενικότερη επίκληση ενότητας για να ξεπεραστούν τα προβλήματα που υπάρχουν;

Αρκεί μια φραστική συμφωνία κάποιων για να προχωρήσουμε; Αρκούν κάποιου τύπου ρυθμίσεις και εσωτερικές διευθετήσεις ώστε να υπάρξει μια ριζική αλλαγή σ' αυτή την κατάσταση; Νομίζω πως όχι.

Πιστεύω ακράδαντα, ότι το κεντρικό θέμα που αναζητά λύση και πειστικές απαντήσεις είναι τι Κόμμα, τι ΠΑΣΟΚ θέλουμε στο κατώφλι του 2000. Τι σημαίνει σύγχρονο σοσιαλιστικό κόμμα στην προοπτική της νέας χιλιετηρίδας και τι αλλαγές απαιτούνται σ' αυτή την κατεύθυνση.

Σήμερα, πιο έντονα παρά ποτέ γίνεται ορατό ότι χρειαζόμαστε:

- Ένα Κόμμα προωθητική δύναμη στους μεγάλους κοινωνικούς μετασχηματισμούς, στις μεγάλες αλλαγές και πρωτοβουλίες που έχουμε σχεδιάσει και δρομολογούμε.
- Ένα Κόμμα καταλύτη σε μια νέα κοινωνική ενεργοποίηση, σε ένα ρεύμα σύγκρουσης με τη στασιμότητα και το παλιό, με ό,τι δεσμεύει το μέλλον της χώρας.
- Ένα Κόμμα πρωταγωνιστή στη δημιουργία ενός σύγχρονου, ευρύτατου μπλοκ κοινωνικών και πολιτικών δυνάμεων που θα χαρακτηρίζεται από καινοτόμες προτάσεις, δυναμισμό, παρεμβατικότητα.
- Ένα Κόμμα φορέα του νέου, δύναμη ευθύνης και ωριμότητας που τολμά να έλθει σε σύγκρουση με πλευρές ακόμα και της δικής του παράδοσης για να προχωρήσει η χώρα, για να προχωρήσει το ίδιο.
- Ένα Κόμμα που διαμορφώνει νέες οργανικές σχέσεις με ό,τι πιο ζωντανό, πρωτοπόρο, υπεύθυνο και ενεργητικό υπάρχει στην ελληνική κοινωνία και κατορθώνει να το εκφράζει.
- Ένα Κόμμα των ενεργών πολιτών, των πιο ζωντανών δυνάμεων της χώρας και της νεολαίας.

Από αυτό το Κόμμα, αυτό το ΠΑΣΟΚ, το ΠΑΣΟΚ της νέας εποχής βρισκόμαστε πολύ μακριά. Αυτό φαίνεται στην καθημερινή λειτουργία και δράση μας. Αυτό φάνηκε πολύ καθαρά και στη διάρκεια της εκλογικής μάχης.

- Φάνηκε καθαρά η προσήλωση σε παλιά πρότυπα λειτουργίας και πολιτικής συμπεριφοράς.
- Φάνηκε καθαρά η δυσκολία να ξεφύγουμε από μια αντίληψη κυριαρχίας πολλών μικρών και μεγάλων μηχανισμών, που ευνοχίζουν τη δυνατότητα παραγωγής πολιτικής και αναζήτησης.
- Φάνηκε πολύ καθαρά η φοβία και η έλλειψη εμπιστοσύνης απέναντι σε νέα πρόσωπα, σε νέες δυνάμεις, σε νέες κοινωνικές δυναμικές που αναπτύσσονται σε όλη την Ελλάδα.
- Φάνηκε πολύ καλά η δυσκολία να ξεφύγουμε από μια περιχαράκωση διασφάλισης κομματικών και κυβερνητικών τίτλων και αξιωμάτων.

Είναι πολύ χαρακτηριστική η εμπειρία που προκύπτει από τον τρόπο επιλογής των υποψηφίων μας. Επιλέχθηκαν πράγματι με προκριματικές εκλογές. Αρκεστήκαμε αυτάρεσκα σ' αυτή τη διαδικασία, αν και γνωρίζαμε πολύ καλά ότι σ' αυτή συγκριτικό πλεονέκτημα είχαν ασφαλώς οι κατέχοντες ήδη τις θέσεις, μιας και τα μέλη μας είναι πολλές φορές συνδεδεμένα με τους τοπικούς μηχανισμούς εξουσίας. Δεν αντιδράσαμε έγκαιρα, ακόμα και όταν αντιλαμβανόμασταν ότι πρόσωπα με σημαντική φθορά επιλέγονταν να μας εκπροσωπήσουν. Ακόμα και όταν η επιλογή ήταν σε ορατή αναντιστοιχία με τη γνώμη της κοινωνίας.

Δεν δείξαμε την απαραίτητη ευαισθησία απέναντι στην ανάγκη ανανέωσης των στελεχών μας, απέναντι στη διάχυτη αίσθηση κόπωσης από τα ίδια πρόσωπα. Απέναντι σε κριτικές φωνές που έγκαιρα εντοπίζουν προβλήματα με επιλογές μας. Δεν λάβαμε υπ' όψιν την απαίτηση της κοινωνίας και οι πολίτες μας τιμώρησαν. Γιατί οι πολίτες, μέσα σ' αυτούς και τα μέλη μας, αποδεδειγμένα από κομματικές υποχρεώσεις.

Διαμορφώνουν νέα πρότυπα συμπεριφοράς, εμφάνισης, στάσης. Αναζητούν νέα πρόσωπα, ικανά να ανταποκριθούν στις αναμονές και τις αγωνίες τους. Εμείς υστερήσαμε αυτής της ανάγκης. Όχι γιατί τα στερεότυπά μας, μας εμπόδισαν να ανταποκριθούμε. Αν αυτό το μήνυμα δεν το λάβουμε υπ' όψιν, το κόστος στο μέλλον θα είναι μεγαλύτερο.

Πολύ περισσότερο, που τα δεκατέσσερα χρόνια εξουσίας, στα τελευταία δεκαοκτώ χρόνια, ενέχουν τον κίνδυνο να δίνουμε την εικόνα ενός κοινωνικού και πολιτικού κατεστημένου. Να δίνουμε την εικόνα ενός κουρασμένου και γερασμένου κόμματος. Να δίνουμε την εικόνα ανθρώπων, που η πολύχρονη διαχείριση της εξουσίας τους έχει κουράσει. Αυτόν τον κίνδυνο δεν πρέπει να τον υποτιμήσουμε. Αυτόν τον κίνδυνο πρέπει να τον αντιμετωπίσουμε. Το οφείλουμε απέναντι στο ΠΑΣΟΚ, απέναντι στους νέους ανθρώπους. Ό,τι δεν αλλάζει, πεθαίνει, μαραζώνει, εξαντλείται.

Συντρόφισσες και σύντροφοι,

Για να προχωρήσουμε προς τα εμπρός πρέπει να θυμηθούμε όλοι το ΠΑΣΟΚ των πρώτων μεταπολιτευτικών χρόνων. Τότε που το νεοσύστατο Σοσιαλιστικό Κίνημά μας εξέφρασε τους πόθους του λαού και συντάραξε όλη την Ελλάδα με το ριζοσπαστικό λόγο και τις παρεμβάσεις του. Τότε που ο ενθουσιασμός και η ανιδιοτέλεια, δημιουργούσαν τις προϋποθέσεις για την ιδεολογική και πολιτική ηγεμονία μας. Τότε που το ΠΑΣΟΚ αποτελούσε κυριολεκτικά "μια γροθιά στο στομάχι" του παλαιοκομματικού προδικτατορικού πολιτικού

συστήματος, μια ζωντανή υπέρβαση του φθαρμένου λόγου και του παραγοντισμού. Τότε που το ΠΑΣΟΚ συναντιόταν με τη νεολαία και ρίζωνε σε κάθε γειτονιά, σε κάθε κοινωνικό, επαγγελματικό, οικονομικό και μορφωτικό χώρο.

Αυτή η ζωντανή παρακαταθήκη, αυτή η εμπειρία πρέπει να είναι ο οδηγός στα επόμενα βήματά μας. Γιατί πρέπει να τολμήσουμε να αλλάξουμε για να μπορέσουμε να προχωρήσουμε. Γιατί χρειάζεται να αντιμετωπίσουμε αποτελεσματικά παθογένειες του Κόμματός μας, αν θέλουμε να αντιμετωπίσουμε αποτελεσματικά παθογένειες της κοινωνίας.

Το Συνέδριο που έχουμε προγραμματίσει είναι μια σημαντική ευκαιρία. Είναι μια ευκαιρία να εκπέμψουμε ισχυρό μήνυμα προς την κοινωνία. Μήνυμα ηγεμονίας των σύγχρονων ιδεών, επανίδρυσης, ανατροφοδότησης με νέες δυνάμεις, σταθερής ιδεολογικής και πολιτικής πορείας αυτοανανέωσης και κοινωνικής και ηλικιακής ανασύνθεσης.

Πρέπει να αποτελέσει ένα Συνέδριο Θέσεων και Πολιτικής, ένα Συνέδριο πραγματικά ανοικτό στην κοινωνία.

Αυτή η προσπάθεια, αυτή η πορεία προς το Συνέδριό μας, αυτή η πορεία αναγέννησης του Κόμματός μας, μπορεί να πετύχει με τις εξής προϋποθέσεις:

Προϋπόθεση πρώτη: Η συστράτευση και η ενεργοποίηση όλων των δυνάμεων του ΠΑΣΟΚ. Όλοι μαζί θα προχωρήσουμε στη νέα εποχή. Όλοι μαζί θα οικοδομήσουμε το ΠΑΣΟΚ του μέλλοντος. Όλοι μαζί θα οδηγήσουμε τη χώρα στη νέα χιλιετηρίδα. Οι επιτυχίες για το ΠΑΣΟΚ θα στηρίζονται στη συμβολή όλων μας. Συμβολή που θα στηρίζεται σε νέους προσανατολισμούς, νέες θέσεις, νέες αναζητήσεις.

Προϋπόθεση δεύτερη: Η κυριαρχία μιας νέας πολιτικής κουλτούρας, που θα χαρακτηρίζει την πολιτική λειτουργία και τις μεταξύ μας σχέσεις. Σ' ένα τέτοιο πλαίσιο λειτουργίας η πολιτική θα έχει τον πρώτο λόγο και θα επαναποκτήσει την αξία της. Σ' ένα τέτοιο πλαίσιο λειτουργίας οι χαρακτηρισμοί, οι σκιαμαχίες, οι διαχωρισμοί, τα ένσημα κομματικότητας δεν έχουν θέση. Όλοι κρινόμαστε. Κρινόμαστε από τη δυνατότητα να συλλάβουμε το νέο και να δρούμε αποτελεσματικά. Κρινόμαστε από την ικανότητα να ανοίγουμε νέους δρόμους και να συμβάλουμε στη συνάντηση του ΠΑΣΟΚ με νέες δυνάμεις.

Προϋπόθεση τρίτη: Η κατάκτηση μιας νέας συλλογικότητας, μιας συλλογικότητας που δεν θα ερμηνεύεται ως πολυκεντρισμός, ως αναποτελεσματικότητα. Είναι σίγουρο ότι ήδη έχουμε κάνει σημαντικά βήματα. Είναι όμως φανερό, ότι χρειάζεται να εμπεδωθεί μια πολύ απλή

αλήθεια: Η δημοκρατική λειτουργία, η προσπάθεια σύνθεσης αντιθέτων απόψεων δεν μπορεί να οδηγεί σε μια ανακύκλωση γενικόλογων συζητήσεων, γενικόλογων επικρίσεων. Δεν μπορεί επίσης να ερμηνεύεται ως αδυναμία. Δεν μπορεί τέλος στις συζητήσεις να είμαστε όλοι μαζί και στην υλοποίηση των αποφάσεων να βρίσκεται ο καθένας μόνος του ή μόνιμα διαφωνών. Πρόκειται για έλλειψη πολιτικού αυτοσεβασμού.

Προϋπόθεση τέταρτη: Η προώθηση της κοινωνικής και ηλικιακής ανασύνθεσης του κομματικού ιστού σε όλα τα επίπεδα, η αξιοποίηση νέων ενεργών δυνάμεων, το άνοιγμά μας στην κοινωνία. Η τάση διατήρησης κεκτημένων μπορεί να χαρακτηρίζει συντεχνίες. Όχι πολιτικά στελέχη. Καταργήσαμε την επετηρίδα στους εκπαιδευτικούς. Κατά μείζονα λόγο που η πολιτική δεν ασκείται με λογική επετηρίδας, ασκείται με κατάθεση συγκροτημένων θέσεων και απόψεων. Δεν μπορεί να τη διατηρήσουμε στα κομματικά και κυβερνητικά στελέχη. Ήρθε η ώρα της αξιοκρατίας. Ήρθε η ώρα που όλοι πρέπει να απαιτήσουμε να κρινόμαστε από τη συμβολή μας.

Προϋπόθεση πέμπτη: Η ανασύνθεση και επανένωση όλου του κομματικού χώρου. Η Κ.Ε. δεν πρέπει να επιτρέψει την αναβίωση των διαχωριστικών γραμμών του Συνεδρίου. Δεν μπορεί να επιτραπεί η συνέχιση συμπεριφορών, που υποθάλπουν ή που καλλιεργούν νοσηρές καταστάσεις. Το προηγούμενο Συνέδριο αποτελεί πια μακρινό παρελθόν. Το ίδιο και οι προβληματικές καταστάσεις της προεκλογικής περιόδου. Η εμμονή από οποιονδήποτε σε τέτοιου είδους σχήματα, θα αποτελεί από δω και πέρα πρόβλημα. Οι μεγάλες προκλήσεις είναι μπροστά μας. Δεν βρίσκονται στο παρελθόν. Πρέπει όλοι να μάθουμε να κοιτάμε μπροστά, να μιλάμε για το μέλλον, να συμφωνούμε ή να διαφωνούμε για πολιτικές.

Σύντροφοι και συντρόφισσες,

Ο εκσυγχρονισμός της πατρίδας μας, οι αναγκαίοι ριζοσπαστικοί μετασχηματισμοί, η εξασφάλιση της ευρωπαϊκής προοπτικής της χώρας απαιτούν ευρύτερες συναινέσεις. Προϋποθέτουν νέες πολιτικές και κοινωνικές συμμαχίες. Είναι σίγουρο ότι δεν είμαστε οι μόνοι που ανησυχούμε για το μέλλον της χώρας. Δεν είμαστε επίσης οι μόνοι που διακατεχόμαστε από ερωτήματα που προκύπτουν από τη νέα εποχή ή που ανιχνεύουμε, που διερευνούμε, που ψηλαφίζουμε σύγχρονες θέσεις και απαντήσεις.

Γι' αυτό είμαστε και η πολιτική δύναμη που άνοιξε θαρραλέα τη συζήτηση στους κόλπους των δυνάμεων του εκσυγχρονισμού και του δημοκρατικού σοσιαλισμού, της Κεντροαριστεράς και της Οικολογίας. Γι' αυτό είμαστε και η πολιτική δύναμη που προώθησε δίχως

διαχωρισμούς, δίχως μικροψυχίες και δίχως άγχος αυτοεπιβεβαίωσης , συγκεκριμένες πρωτοβουλίες διαλόγου. Πρωτοβουλίες που αγκάλιασαν χιλιάδες πολίτες, από ένα ευρύ πολιτικό και ιδεολογικό φάσμα και έδωσαν το έναυσμα σε μια γενικότερη πολιτική και κοινωνική κινητικότητα και διεργασία και σε μια διερεύνηση πραγματικών πολιτικών συγκλίσεων.

Για μας, η συζήτηση αυτή δεν έδειχνε ούτε για μια στιγμή μια τάση δημιουργίας δορυφορικών σχημάτων και διεμβολισμού άλλων πολιτικών δυνάμεων. Δεν έδειχνε όμως και πολιτική αδυναμία. Για μας, η συζήτηση αυτή ήταν επιτακτική, γιατί θεωρούσαμε πάντα και συνεχίζουμε να θεωρούμε ότι η διαμόρφωση ενός σύγχρονου μεταρρυθμιστικού σχεδίου είναι υπόθεση ευρύτερων δυνάμεων και δεν αφορά ένα Κόμμα μόνο ή κάποιες ηγεσίες μόνο. Αφορά πριν απ' όλα την ίδια την κοινωνία.

Σ' αυτή την κατεύθυνση θα επιμείνουμε. Σ' αυτή την κατεύθυνση απευθυνόμαστε σε όλα τα κόμματα, σε όλες τις ζωντανές κοινωνικές και πολιτικές δυνάμεις που ενδιαφέρονται για τον εκσυγχρονισμό της χώρας για τη διαμόρφωση δράσεων και "ατζέντας" διαλόγου. Για να διαμορφώσουμε μαζί τις απαντήσεις για το αύριο.

Εδώ ακριβώς βρίσκεται ο τρόπος της αυθεντικής επαφής, ανταλλαγής απόψεων και κοινής δράσης. Δεν βρίσκεται σε προσθετικές, παλαιού τύπου συμμαχικές προτάσεις και απόψεις, που συνήθως αφήνουν έξω χρήσιμες ανέντακτες δυνάμεις και συχνά αποδεικνύονται ότι δεν είναι μακράς πνοής και στέρεης προοπτικής. Και εμείς θέλουμε να οικοδομήσουμε ένα στέρεο μέλλον για την Ελλάδα. Και εμείς θέλουμε να διαμορφώσουμε μια σύγχρονη φυσιογνωμία της ελληνικής κεντροαριστεράς.

Συντρόφισσες και σύντροφοι,

Είμαι πραγματικά αισιόδοξος για την πορεία μας. Και αυτό:

- ♦ Γιατί πιστεύω ότι η Ελλάδα της προόδου, της ευημερίας, της κοινωνικής ασφάλειας και της αλληλεγγύης, είναι η Ελλάδα, την οποία μόνο το ΠΑΣΟΚ, που στηρίζεται στους ανθρώπους του μόχθου, στους εργαζόμενους, εγγυάται, μόνο το ΠΑΣΟΚ μπορεί να την επιτύχει.
- ♦ Γιατί έχω την πεποίθηση ότι οι εκλογές του 2000 θα είναι εκλογές νίκης για το ΠΑΣΟΚ, για το κόμμα εκείνο και την πολιτική εκείνη, που παράγει έργο, που σέβεται και τιμά τον κόπο, το μόχθο την προσφορά του κάθε πολίτη.

- ♦ Γιατί πιστεύω ότι το ΠΑΣΟΚ, το κόμμα της ελπίδας και των μεγάλων ανατροπών θα αναδειχθεί στο ύψος των απαιτήσεων της χώρας και των πολιτών.